

ved Nordruplund, i Virkeligheden slet ikke er Hovedgaardstøt, de ligge paa. Hvordan skulle ti Høndergaarde, som bleve nedlagte i 1774, altsaa for over 100 Aar siden, være blevne til Hovedgaardstøt? Det strider jo aldeles mod Grundsetningerne for Matrikuleringen. Ere de blevne dertil, maa det jo være slet ved en kongelig Bevilling; men jeg tror virkelig ikke, at der, efter at vi have egaliseret Skatterne, fornuftigvis kan være Tale om at tvinge Folk til at være Fæstere, fordi de bo paa Hovedgaardstøt. Der ligger en besynderlig Inkonsekvens og Modsigelse deri.

Ordføreren (Holstein): Jeg tilstaa, at jeg har hørt paa det ærede Medlems (M. hertis) Foredrag med stedsse stigende Forbauselse. Jeg har hørt den ene Paastand og Forklaring følge paa den anden, og jeg tilstaa, at det har været mig fuldstændig umuligt at forstaa, hvad det ærede Medlem i Grunden mente. Jeg skal derfor gjenmænge det ærede Medlems Udtalelser Punkt for Punkt og haaber derigennem at vise, at det ærede Medlem paa adskillige Punkter er kommen til at tale om Ting, som han vistnok ikke i Norgeen har sat sig tilstrækkelig ind i. Det ærede Medlem sagde, at ved dette Forslag finder der jo ingen Opførelse af Stiftsmidlerne Sted paa Finantsloven. Saa det er altsaa Hovedpunktet! Det skulde være Hovedforstjellen mellem Forslaget i Aar og i Fjor, om der søres Noget op paa Finantsloven, om disse Midler optages og bindes paa Finantsloven eller ikke. Derved udtaler det ærede Medlem sig altsaa fuldstændig i Overensstemmelse med, hvad Landsthinget paastod i Fjor, og i fuldstændig Modsetning til, hvad Folkethinget havde. Folkethinget havde, at det netop ikke var Meningen, at disse Midler skulde staa paa Finantsloven indenfor Linien, fordi det ikke var Meningen at præjudicere Noget som helst eller hvad det nu var for et Udtryk man brugte fra den anden Side. Nei, Hovedsagen var netop det, at sætte en Grænse for den formodede Disposition fra Administrationens Side over disse Midler. Det har det ærede Medlem altsaa Sættet vidst om, hverken i Fjor eller i Aar, og desuagtet træder det ærede Medlem nu op og taler mod sine Meningsfæller paa en Maade, som i højeste Grad har forbausset mig. Han siger her til os i Partiet: Altsaa, I ville ikke sætte disse Midler indenfor Linien paa Finantsloven; jeg vil sige det ærede Medlem, det har intet Meneske i Verden tænkt paa, hverken i Aar eller i Fjor, og det under mig i højeste Grad, at det ærede Medlem kan sige det. Saa sagde det ærede Medlem: Ja, hvad opnaas der nu ved dette Forslag? det er jo ikke det samme som i Fjor. Nei, det er meget rigtigt; men Meningen gennem dette Forslag er jo netop ogsaa at klare, hvad det var, Folkethinget vilde opnaa i Fjor, og ingenlunde hvad Landsthinget paastod, det opnaaede i

Fjor. Det er altsaa heller ikke nogen Indvending. Saa sagde det ærede Medlem, at saaledes som Forslaget var i Fjor, var det et godt Forslag; efter det var Ministeren nødt til at lægge alt det, han fraklippede Embederne, ind paa Finantsloven. Deri tager det ærede Medlem fuldstændig fejl. Naar Ministeren efter Forslaget i Fjor havde taget Noget op og bestemt det til almindelige Formaal og lagt det ind under Stiftsmidlerne for at administreres der uden noget bestemt Diemed, kunde han ikke raade derover, saafremt det var kommet ind efter 11te Juni 1875. Men dersom han i Fjor havde benyttet den Praxis, som Folkethinget og det ærede Medlem med aldrig har set sig i Stand til at hindre og ikke har villet hindre ham i at følge, nemlig strax, naar han tog Noget fra et Embede, at anvende det til et bestemt Diemed, saa kom det ikke ind paa Finantsloven; og det Forslag i Fjor, som det ærede Medlem ikke fjender; men som han dog selv den Gang stemte for, hindrer aldeles ikke Ministeren deri lige saa lidt som Forslaget i Aar. Det er altsaa fuldstændig grebet ud af Luften, hvad det ærede Medlem herom har fremsørt. — Det ærede Medlem gjorde dernæst en smagfuld Betydning til mine religiøse Anskuelser. Det vil jeg forcere det ærede Medlem tilligemed en hel Del af det Andet, som han mente var vittigt, men som jeg ikke har forstaaet. Naar det ærede Medlem sagde, at jeg har anerkjendt den Sætning, at de geistlige Indtægter skulde opføres paa Finantsloven, vilde jeg ønske, at han havde støttet det ved Citater. Smidlertid, hele dette Spørgsmaal om, hvorvidt geistlige Indtægter skulle opføres paa Finantsloven, har ikke en Snus med det her foreliggende Spørgsmaal at gjøre. — Saa navnte det ærede Medlem Ordet „midlertidig“ og der holdt det ærede Medlem en overordentlig lang Forelæsning for mig over, hvad Ordet „midlertidig“ betyder. Det veed jeg meget godt. Jeg veed ogsaa godt, hvad det betyder under Kultusministeriet, nemlig evig; men jeg vil sige det ærede Medlem, at Ordet „midlertidig“ have vi ikke det Alleringeste med at gjøre. At Indtægter „midlertidig“ opføres i Stiftsmidlerne, er jo kun den officielle Formular, og det ere vi sandelig nødt til at nævne, naar vi tale om disse Midler. Det har det ærede Medlem misforstaaet eller rettere, han har slet ikke forstaaet, hvad der her er Tale om, naar han tror, at det er os, der ville gjøre disse Midler til midlertidige. Saa sagde det ærede Medlem, at Folkethinget giver de geistlige Indtægter fra sig og tillader Ministeren at gjøre med dem, hvad han vil; men det er netop det, Ministeren hindres i; han hindres i alle Tilfælde i at anvende dem til Præstelojninger, idet han ikke kan disponere over de Midler, som ere indtagne i Stiftsmidlerne, altsaa ikke forud anvende dem i noget specielt Diemed. Men jeg vil antage, at det ærede